

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/18/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318202710
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8318202710.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a sudkýň JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. a JUDr. Jany Burešovej v spore žalobkyne v rade 1/ N. v rade 2/ W., obe právne zastúpené: JUDr. Eva Koščová, advokátka so sídlom Osloboditeľov 3, 066 01 Humenné, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o náhradu škody, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 9C/37/2018 - 66 zo dňa 21.11.2018 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Priznáva žalobkyniam v rade 1/ a 2/, oprávneným spoločne a nerozdielne, voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol nasledovne: „I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 3.120,33 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3.120,33 eur od 22.5.2018 do zaplatenia, náklady na predbežné prerokovanie nároku vo výške 260,76 eur, v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobcovi priznáva náhradu trov konania v rozsahu 100 % proti žalovanej.“

V odôvodnení rozhodnutia okrem iného uviedol, že predmetom uplatneného nároku je náhrada škody z titulu zodpovednosti štátu za škodu, ktorá žalobcovi (ktorým bol Q.) vznikla s právnym zastúpením v trestnom konaní vo výške 3.120,33 eura s príslušenstvom, ktorej výška škody nebola v konaní sporná. V súlade s ustálenou súdnou praxou zodpovedá štát aj za škodu spôsobenú začatím (vedením) trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu. Z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania, vznesení obvinenia má oslobodenie spod obžaloby, ak k takému rozhodnutiu došlo pretože sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Podstata nároku na náhradu škody sa v tomto prípade neviaže na (ne)správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania.

Žalobca bol spod obžaloby oslobodený, pretože nebolo dokázané, že skutok spáchal a teda podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo.

Súd bol toho názoru, že boli splnené podmienky vzniku nároku na náhradu škody žalobcu voči štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z., a to existencia nezákonného rozhodnutia, vznik škody a príčinná súvislosť.

Súd mal za preukázané, že žalobca zaplatil svojmu advokátovi odmenu za právne zastupovanie v trestnom konaní vo výške 3.120,33 eura. Žalobcovi vznikla škoda predstavujúca vynaložené finančné prostriedky na svoju obhajobu v trestnom konaní prostredníctvom splnomocneného advokáta.

Súd priznal žalobcovi aj sumu vo výške 260,76 eura ako náklady spojené s uplatnením pohľadávky v súlade s ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, pretože zákon č. 514/2003 Z.z. výslovne ako podmienku pred podaním žaloby vyžaduje predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody na príslušnom orgáne (§ 15 uvedeného zákona). Žalobca takúto žiadosť na príslušnom orgáne podal, a preto mu vznikli aj náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 260,76 eur. Náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 260,76 eur boli faktúrované faktúrou č. 2018/32 a zaplatené dňa 25.06.2018, čo mal súd preukázané príkazom na úhradu na č.l. 26.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný namietajúc nesprávnu aplikáciu Zákona č. 514/2003 Z.z. Podľa jeho názoru právo na náhradu škody vzniká iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom, čo sa v prejednávanej veci nestalo. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalobca považoval odvolanie žalovaného za nedôvodné a navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) preskúmal rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario). Oznamenie o verejnom vyhlásení rozsudku zverejnil na úradnej tabuli ako aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 23.7.2019 (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny.

5. V priebehu odvolacieho konania právna zástupkyňa žalobcu Q. C. oznámila jeho úmrtie dňa 16.1.2019, t.j. po rozhodnutí prvoinštančného súdu a navrhla pokračovať v konaní s jeho dvoma zákonnými dedičkami, a to jeho manželkou (žalobkyňa v rade 1/) a dcérou (žalobkyňa v rade 2/). Po vyžiadaní dedičského rozhodnutia odvolací súd uznesením č.k. 9Co/18/2019 - 107 zo dňa 30.5.2019 rozhodol o pokračovaní v konaní s dedičkami pôvodného žalobcu ako žalobkyňami v rade 1/ a 2/.

6. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

7. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozsudku má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Odvolací súd si osvojuje náležité odôvodnenie súdu prvej inštancie a v nadväznosti na odvolacie dôvody preto len dopĺňa.

8. V podstate jedinou odvolacou námietkou žalovaného bolo, že žiadne z rozhodnutí orgánu verejnej moci nebolo príslušným orgánom pre nezákonnosť zrušené, a teda že neexistuje právny titul pre priznanie náhrady škody podľa ust. § 6 ods. 1 Zákona č. 514/2003 Z.z..

V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky:

„Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. účinného od 1. júla 2004 a rovnako aj podľa predtým platného zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len zákon č. 58/1969 Zb.) účinného do 30. júna 2004. Súdna judikatúra dôvodila, že zmyslu právnej

úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená. Systematickým a logickým extenzívnym výkladom dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 23. februára 1990 sp.zn. 1Cz 6/90 publikovaný pod č. 35 v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk, ročník 1991 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. júna 1993 sp.zn. 1Cdo 53/93 publikovaný pod č. 70 v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky ročník 1994). Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Tieto závery prijaté v čase platnosti zákona č. 58/1969 Zb. sú napriek zmene právnej úpravy stále použiteľné.“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. 8. 2010, sp. zn. 4MCdo 15/2009)

9. Obdobné stanovisko zaujal aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze č. I. ÚS 540/2016 zo dňa 13.12.2016, keď vyslovil, že:

„Ústavný súd zhodne so svojou judikatúrou pripomína, že v materiálnom právnom štáte musí štát niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ak nimi zasiahol do základných práv občana. Pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní, nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Ústavný súd konštatuje, že ak sa trestné stíhanie konkrétnej osoby skončilo vydaním oslobodzujúceho rozsudku bez ohľadu na dôvod, pre ktorý sa tak stalo (v danom prípade táto situácia nastala z dôvodu, že prokurátor ustúpil od obžaloby podľa § 239 ods. 2 Trestného poriadku), uznesenie, ktorým bolo obvinenému vznesené obvinenie, je potrebné považovať za takýchto okolností vždy za nezákonné a zasahujúce do základných práv jednotlivca.“

10. V súlade s ustálenou súdnou praxou zodpovedá štát za škodu spôsobenú začatím (vedením) trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu. Táto zásada bola vyjadrená už vo viacerých skorších rozhodnutiach, ktoré sa týkali náhrady škody spôsobenej štátnym orgánom v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. Rozhodovanie súdov podľa tohto zákona sa ustálilo medziiným na názore, že ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol oslobodený spod obžaloby, má podľa § 1 až § 4 zákona č. 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia (R 35/1991). Na to nadviazal záver, že ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov, podľa § 1 až § 4 zákona č. 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 194/2010 zo dňa 30.3.2011).

11. Pokiaľ najvyššie súdne inštancie opakovane vyslovili názor, že objektívna zodpovednosť štátu je daná aj v prípade oslobodenia spod obžaloby, niet dôvodu pre odchýlenie sa od týchto záverov, najmä za stavu, ak v prejednávanej veci odvolací súd nezistil žiadne výnimočné okolnosti, ktoré by takéto postupy odôvodňovali.

12. Za daného stavu odvolací súd napadnutý rozsudok vrátane správneho výroku o náhrade trov konania ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

13. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd na základe § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyne boli v odvolacom konaní plne úspešné, odvolací súd im preto priznal voči žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Ich kvantifikáciu zrealizuje súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 CSP.

Existencia dôvodov pre výnimočné nepriznanie náhrady trov odvolacieho konania nebola tvrdená a v zmysle § 257 CSP zo spisu ani nevyplynula.

14. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.